

Lovtidende A

2021

Udgivet den 5. juni 2021

28. maj 2021.

Nr. 1122.

Bekendtgørelse af værgemålsloven

Herved bekendtgøres værgemålsloven, jf. lovekendtgørelse nr. 1015 af 20. august 2007, med de ændringer, der følger af § 8 i lov nr. 434 af 8. maj 2006, § 2 i lov nr. 221 af 21. marts 2011, § 8 i lov nr. 647 af 12. juni 2013, § 32 i lov nr. 618 af 8. juni 2016, § 3 i lov nr. 81 af 24. januar 2017, § 10 i lov nr. 550 af 30. maj 2017, § 17 i lov nr. 1711 af 27. december 2018 og § 1 i lov nr. 1722 af 27. december 2018.

Kapitel 1

Værgemål for børn og unge

Umyndige under 18 år

§ 1. Børn og unge under 18 år, der ikke har indgået ægteskab, er mindreårige og dermed umyndige.

Stk. 2. Mindreårige kan ikke selv forpligte sig ved retshandler eller råde over deres formue, medmindre andet er bestemt.

Stk. 3. For så vidt ikke andet særlig er bestemt, handler værgerne på den mindreåriges vegne i økonomiske anliggender.

Værger

§ 2. For mindreårige er indehaveren af forældremyndigheden værg. Er der fælles forældremyndighed, er indehaverne begge værger.

Stk. 2. Under ganske særlige omstændigheder kan indehaveren af forældremyndigheden fritages for værgemålet.

Stk. 3. Er der fælles forældremyndighed, og er den ene af indehaverne under værgemål, jf. lovens kapitel 2, eller fritaget for værgemålet eller frataget dette, er den anden værg alene.

Stk. 4. Indtræder en af de i stk. 2 eller 3 nævnte omstændigheder for den, der har forældremyndigheden alene, eller for begge indehavere, beskikkes en værg.

§ 3. Er der to værger for en mindreårig, handler de i forening på dennes vegne.

Stk. 2. Den ene værg kan give den anden fuldmagt til at varetage værgemålet alene. Fuldmagten kan begrænses i tid eller til at angå bestemte anliggender. Den kan når som helst tilbagekaldes.

Stk. 3. Den ene værg kan med virkning i forhold til tredjemand modtage og kvittere for beløb, som en værg lovligt kan modtage, medmindre den anden værg har meddelt tredjemand, at dette ikke kan ske.

Stk. 4. Er den ene værg midlertidigt forhindret, kan den anden træffe beslutninger, som ikke uden ulempe kan udsættes.

Stk. 5. Er værgerne uenige, træffes afgørelse af Familieretshuset.

§ 4. Om fratagelse og bortfald af værgens beføjelser finder § 12 tilsvarende anvendelse. Ved behandlingen af værgesager efter dette kapitel finder § 14, 1. pkt., § 16, stk. 2, § 18, stk. 1 og 4, § 20, stk. 1 og 3, og § 23, stk. 1, tilsvarende anvendelse. Endvidere gælder reglerne i § 24, § 25, § 26, stk. 1, og §§ 27-32, §§ 34-40 og §§ 42-46.

Stk. 2. Inden der beskikkes en værg for en mindreårig, der er fyldt 12 år, skal der finde en samtale sted herom med denne. Samtalen kan dog undlades, hvis den må antages at være til skade for den mindreårig, eller hvis denne ikke med nytte kan udtale sig.

Kapitel 2

Værgemål for voksne

Værgemålsformer

§ 5. Der kan iværksættes værgemål for den, der på grund af sindssygdom, herunder svær demens, eller hæmmet psykisk udvikling eller anden form for alvorligt svækket helbred er ude af stand til at varetage sine anliggender, hvis der er behov for det.

Stk. 2. Der kan iværksættes værgemål for den, der på grund af sygdom eller stærkt svækket tilstand er uegnet til at varetage sine økonomiske anliggender, og som selv anmoder herom, hvis der er behov for det i stedet for samværgemål efter § 7.

Stk. 3. Værgemålet kan begrænses til at angå økonomiske forhold, herunder bestemte aktiver eller anliggender. Det kan også begrænses til at angå personlige forhold, herunder bestemte personlige anliggender.

Stk. 4. For så vidt ikke andet særlig er bestemt, handler værgerne på den pågældendes vegne i anliggender, der er omfattet af værgemålet.

Stk. 5. Personer, der er under værgemål efter denne bestemmelse, er myndige, medmindre de tillige er frataget handleevnen efter § 6.

§ 6. I forbindelse med værgemål efter § 5, der omfatter økonomiske forhold, kan den retlige handleevne fratages, hvis dette er nødvendigt for at hindre, at den pågældende udsætter sin formue, indkomst eller andre økonomiske interesser for fare for at forringes væsentligt, eller for at hindre økonomisk udnyttelse. Fratagelsen af den retlige handleevne kan begrænses til at angå bestemte aktiver eller anliggender.

Stk. 2. Den, der er frataget handleevnen, jf. stk. 1, 1. pkt., er umyndig og kan ikke selv forpligte sig ved retshandler eller råde over sin formue, medmindre andet er bestemt. Den, der delvis er frataget handleevnen, jf. stk. 1, 2. pkt., er myndig, men kan ikke forpligte sig ved retshandler eller råde over sin formue i det omfang, det er bestemt.

Stk. 3. Afgørelser om fratagelse af handleevne tinglyses, jf. tinglysningslovens § 48.

§ 7. Der kan iværksættes samværgemål for den, der på grund af uerfarenhed, svækket helbred eller anden lignende tilstand har behov for hjælp til at administrere sin formue eller varetage andre økonomiske anliggender, og som selv anmoder herom.

Stk. 2. Samværgemålet kan begrænses til at angå bestemte aktiver eller anliggender.

Stk. 3. Samværge og den pågældende handler i forening i anliggender, der er omfattet af værgemålet.

Stk. 4. Personer, der er under værgemål efter denne bestemmelse, er myndige.

Stk. 5. Reglerne i § 25, stk. 2, 2. og 3. pkt., §§ 26-30, § 32, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, og §§ 33-45 gælder ikke ved samværgemål.

Omfang af værgemål

§ 8. Afgørelser efter § 5 eller § 7 skal afpasses efter den pågældendes behov og må ikke være mere omfattende end nødvendigt. Der kan ikke ske fratagelse af handleevne efter § 6, hvis den pågældendes interesser i tilstrækkeligt omfang kan tilgodeses ved værgemål efter § 5.

Stk. 2. Er tilstanden midlertidig, eller er der af andre grunde særlig anledning hertil, kan værgemål tidsbegrænses.

§ 9. Hvis ændrede forhold giver anledning til det, skal en afgørelse om værgemål ændres til et mindre eller mere indgribende værgemål.

Ophævelse af værgemål

§ 10. Værgemål efter § 5, fratagelse af handleevne efter § 6 eller samværgemål efter § 7 skal ophæves, hvis betingelserne ikke længere er opfyldt.

Værger

§ 11. I forbindelse med afgørelser om værgemål skal der beskikkes en værge.

§ 12. Beskikkelsen fratages værge, hvis denne misbruger sin stilling eller i øvrigt viser sig uegnet til hvervet, eller

hvis det er nødvendigt af hensyn til den, der er under værgemål.

Stk. 2. Beskikkelsen bortfalder, hvis værge selv kommer under værgemål efter reglerne i dette kapitel.

Kapitel 3

Behandlingen af værgemåls- og værgesager vedrørende voksne

Saglig kompetence

§ 13. Familieretshuset eller retten træffer afgørelse om værgemål efter §§ 5-10.

Stk. 2. Familieretshuset træffer afgørelse om værgemål efter § 5 og §§ 7-10, medmindre det findes betænkeligt at behandle sagen administrativt, herunder når den, der begæres sat under værgemål, protesterer mod, at der træffes afgørelse om værgemål.

Stk. 3. Retten træffer afgørelse om fratagelse af handleevne efter § 6 og i sager, som Familieretshuset i medfør af stk. 2 har oversendt til retten til afgørelse.

Stk. 4. Familieretshusets beslutning om, hvem der skal afgøre sagen, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 14. Familieretshuset foretager værgebeskikkelse og ændring heraf. I forbindelse med dom om værgemål eller kendelse om foreløbig afgørelse om værgemål foretages beskikkelse dog af den ret, der afsiger dommen eller kendelsen.

§ 15. (Ophævet)

Anmodning

§ 16. Anmodningen om værgemål eller om ændring eller ophævelse af værgemål, jf. §§ 5-10, kan fremsættes af

- 1) den pågældende selv,
- 2) dennes ægtefælle, børn, forældre, søskende eller andre blandt de nærmeste,
- 3) værge, en skifteværge eller en særlig værge,
- 4) den pågældendes fremtidsfuldmægtig,
- 5) den, der har indseende med den pågældendes fremtidsfuldmægtig, og som har tilbagekaldt fremtidsfuldmagten,
- 6) kommunalbestyrelsen,
- 7) regionsrådet eller
- 8) politidirektøren.

Stk. 2. Familieretshuset kan uden anmodning behandle spørgsmål om ændring og ophævelse af værgemål, jf. § 9 og § 10, samt om værgebeskikkelse og ændring heraf. Familieretshuset kan uden anmodning indlede en sag om værgemål i tilfælde, hvor en fremtidsfuldmagt ikke sættes i kraft efter anmodning herom, eller hvor fremtidsfuldmagten tilbagekaldes eller ophører, jf. kapitel 2 og 7 i lov om fremtidsfuldmagter.

§ 17. Anmodning efter § 5 og §§ 7-12 sendes til Familieretshuset. Anmodning om værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter § 6 sendes til retten.

Stk. 2. Anmodningen skal begrundes og i værgemålssager indeholde forslag til værgemålets karakter og omfang.

Stk. 3. Har Familieretshuset modtaget en anmodning, der skal behandles af retten, oversendes den dertil. Det samme gælder, hvis retten har modtaget en anmodning, der skal behandles af Familieretshuset.

Sagens oplysning

§ 18. Familieretshuset eller retten sørger for sagens oplysning.

Stk. 2. Familieretshuset eller retten indhenter en lægeerklæring om den pågældendes helbred som grundlag for en afgørelse efter § 5 eller § 6. I andre værgemålssager kan der indhentes en lægeerklæring, hvis det findes nødvendigt.

Stk. 3. Har den pågældende bopæl på institution, indhenter Familieretshuset eller retten endvidere en udtalelse herfra som grundlag for en afgørelse efter § 5 eller § 6. I andre værgemålssager kan der indhentes en udtalelse, hvis det findes nødvendigt.

Stk. 4. Familieretshuset eller retten kan afkræve personer, der har kendskab til den pågældende, de oplysninger, som anses for nødvendige for behandling af sagen.

Stk. 5. Udgifter til lægeerklæringer til brug for værgemålssager betales af den myndighed, der skal afgøre sagen.

§ 19. Inden Familieretshuset træffer afgørelse efter § 5 eller §§ 7-12, har den, som sagen angår, ret til at gøre sig bekendt med grundlaget for den påtænkte afgørelse og til at afgive en skriftlig eller mundtlig udtalelse til sagen, medmindre den pågældende ikke med nytte kan udtale sig om spørgsmålet.

Stk. 2. Inden retten træffer afgørelse, skal den, som sagen angår, udtale sig i et retsmøde, medmindre det i det konkrete tilfælde ikke skønnes påkrævet.

Underretning

§ 20. Familieretshuset eller retten underretter ægtefællen og værgeren eller en særlig værge, hvis en sådan allerede er beskikket, om anmodning om værgemål, jf. § 5 eller § 6, om ændring eller ophævelse af værgemål, jf. §§ 9 og 10, om oversendelse af sagen til retten, jf. § 13, stk. 2, om indbringelse af Familieretshusets afgørelse for retten, jf. § 21, stk. 4, og § 22, og om anmodning i værgesager, jf. §§ 11 og 12. Underretning skal ikke ske i tilfælde, hvor den pågældende selv fremsætter anmodning om værgemål. Underretning skal ligeledes ikke ske til en separeret ægtefælle.

Stk. 2. Er der ingen ægtefælle, eller er ægtefællerne separeret, skal der i rimeligt omfang ske underretning af forældre, voksne børn eller andre blandt de nærmeste i tilfælde som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Den, der har fået underretning efter stk. 1 eller 2, skal have meddelelse om Familieretshusets eller rettens afgørelse i sagen.

Foreløbige værgemål

§ 21. Familieretshuset eller retten kan træffe en foreløbig afgørelse om værgemål, hvis betingelserne i § 5 eller § 7 skønnes opfyldt og der er et øjeblikkeligt behov herfor. Under samme betingelser kan retten træffe en foreløbig afgørelse om fratagelse af den retlige handleevne efter

§ 6. Familieretshuset eller retten beskikker samtidig en foreløbig værge for den pågældende.

Stk. 2. I sager efter stk. 1 anvendes reglerne i § 18, stk. 2 og 3, § 19 og § 20 kun i det omfang, det er foreneligt med den foreløbige afgørelses karakter.

Stk. 3. En foreløbig afgørelse om værgemål og en foreløbig værgebeskikkelse efter stk. 1 gælder, indtil der er truffet afgørelse eller afsagt dom i sagen efter §§ 5-7, eller indtil den foreløbige afgørelse ophæves.

Stk. 4. Familieretshusets afgørelser efter stk. 1 under værgemålssager efter § 5 eller §§ 7-10 kan indbringes for retten, der da også færdigbehandler sagen. § 22, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

Prøvelse af værgemålsafgørelser

§ 22. Familieretshusets afgørelse efter § 5 eller §§ 7-10 kan inden fire uger efter, at der er givet meddelelse om afgørelsen, indbringes for retten.

Stk. 2. Anmodning om indbringelse for retten kan fremsættes af de samme, som kan fremsætte anmodning om værgemål, jf. § 16, stk. 1. Anmodningen indgives til Familieretshuset, der oversender sagen til retten.

Stk. 3. Anmodning om prøvelse af Familieretshusets afgørelse om værgemål har ikke opsættende virkning, medmindre retten bestemmer andet.

Klage over øvrige værgemålsafgørelser

§ 22 a. Familieretshusets afgørelser efter denne lov kan påklages til Civilstyrelsen. Dette gælder dog ikke afgørelser efter §§ 21 og 22.

Administrative regler

§ 23. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om behandlingen af sager om værgemål og værger.

Stk. 2. Justitsministeren kan efter forhandling med sundhedsministeren fastsætte regler om kravene til og udformningen af lægeerklæringer til brug under værgemålssager.

Kapitel 4

Værgens beføjelser og pligter

Værgens opgaver

§ 24. Værgeren skal inden for hvervets omfang varetage interesserne for den, der er under værgemål.

§ 25. Værgeren skal sørge for, at formuen bevares og giver rimeligt udbytte.

Stk. 2. Værgeren skal sørge for, at indtægterne anvendes til gavn for den, der er under værgemål. Forældre kan som værger anvende barnets indtægter til dets underhold i passende omfang og under hensyntagen til deres og barnets stilling, jf. § 2, stk. 3, i forældreansvarsloven. Er indtægterne ikke tilstrækkelige, kan værgeren under hensyn til værgemålets karakter bruge af formuen i passende omfang med Familieretshusets godkendelse, jf. § 39.

Stk. 3. Hvis værgeren finder det forsvarligt, at den, der er under værgemål, sørger for sine egne behov, kan værgeren overlade denne penge til egen rådighed til dette formål.

Medindflydelse

§ 26. Værgen skal spørge den, der er under værgemål, før der træffes beslutning i vigtigere anliggender. Dette gælder dog ikke, hvis den pågældende er under 15 år, hvis denne ikke forstår sagens betydning, eller hvis dette ikke kan ske uden betydelig vanskelighed.

Stk. 2. Er den, der er under værgemål, gift, og finder § 33, stk. 1, ikke anvendelse, skal værgen tillige indhente en erklæring fra ægtefællen, medmindre de er separerede.

Forbud mod kaution

§ 27. Værgen kan ikke forpligte den, der er under værgemål, ved kaution eller anden sikkerhedsstillelse for tredjemands gæld.

Tilsyn

§ 28. Familieretshuset og forvaltningsafdelingerne, jf. § 35, stk. 1, fører tilsyn med værgerne. Justitsministeren fastsætter regler herom.

§ 29. Værgen skal sørge for, at der aflægges regnskab over forvaltningen af formue og anvendelsen af indtægter. Justitsministeren fastsætter regler herom.

§ 30. Justitsministeren kan fastsætte regler om værgens pligt til at indhente godkendelse fra Familieretshuset, herunder til dispositioner over indtægten, jf. § 25, stk. 2, og formuen, jf. § 39, og til stiftelse af gæld.

Værgens erstatningsansvar

§ 31. Tilsidesætter værgen sine forpligtelser, er denne erstatningsansvarlig over for den, der er under værgemål, for skade, der forvoldes ved forsætligt eller uagtsomt forhold.

Værgens vederlag m.v.

§ 32. Værgen kan få nødvendige udlæg dækket og i den udstrækning, det er rimeligt, tillægges vederlag for sit arbejde. Beløbene, der fastsættes af Familieretshuset, betales af den, der er under værgemål, eller, hvis denne ikke har midler, af Familieretshuset.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om udlæg og vederlag.

Stk. 3. For samværgemål gælder reglerne i stk. 1, 2. pkt., og stk. 2 ikke. Samværgens vederlag m.v. betales af den, der er under samværgemål.

Gift under værgemål

§ 33. Er en gift person under værgemål efter lovens § 5 eller tillige efter § 6, bestyrer værgen i forening med den anden ægtefælle den del af delingsformuen, der er omfattet af værgemålet.

Stk. 2. Værgen handler alene, hvis den anden ægtefælle er under værgemål, hvis ægtefællerne er separerede, eller hvis det på grund af særlige forhold bestemmes i værgebeskikkelsen.

Stk. 3. Ved de i stk. 1 nævnte værgemål gælder i dette kapitel alene reglerne i § 24, § 25, stk. 1, stk. 2, 1. pkt.,

og stk. 3, § 26, § 27, § 31 og § 32, stk. 1, 1. pkt. Værgens vederlag m.v. betales af den, der er under værgemål.

Kapitel 5

Formuens forvaltning og anbringelse m.v.

Formuen ved værgemålets iværksættelse og ved arv

§ 34. Formuen kan bevares i den form, den havde, da værgemål blev iværksat.

Stk. 2. Arv, der tilfalder en person under værgemål, kan bevares i den form, hvori den udlægges på skiftet.

Forvaltning

§ 35. Kontante midler, aktier, obligationer, pantebreve og andre værdipapirer omfattet af et værgemål skal bestyres i en forvaltningsafdeling knyttet til et pengeinstitut, som justitsministeren har godkendt hertil, jf. dog stk. 2, § 37 og § 38.

Stk. 2. Værgen forvalter

- 1) faste ejendomme, løsøre, fordringer på naturalydelser og andre aktiver, der ikke bestyres i en forvaltningsafdeling efter stk. 1, og
- 2) beløb under en størrelse, som justitsministeren fastsætter, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Værgen skal sørge for, at midler omfattet af stk. 1 indleveres til en forvaltningsafdeling, og kan ikke kvittere for modtagelsen heraf.

Stk. 4. Stk. 2, nr. 2, finder ikke anvendelse på godtgørelse for tort tilkendt en person under værgemål.

Anbringelse

§ 36. Kontante midler omfattet af et værgemål skal ind sættes i en forvaltningsafdeling, jf. § 35, stk. 1, eller i et pengeinstitut, jf. § 35, stk. 2, nr. 2, eller anbringes i aktiver, som giver betryggende sikkerhed.

Gaver og friarv

§ 37. Ved gaver til personer under værgemål finder reglerne i §§ 28-30, § 35, stk. 1, § 36 og § 39 kun anvendelse, hvis gaveren har bestemt det.

§ 38. Ved testamente kan arvelader bestemme, at reglerne i §§ 28-30, § 35, stk. 1, § 36 og § 39 ikke skal finde anvendelse på friarv.

Formueforbrug

§ 39. Værgen skal have Familieretshusets godkendelse til forbrug af formue, der er omfattet af et værgemål. Dette gælder uanset, hvorledes aktiverne forvaltes.

Administrative regler

§ 40. Justitsministeren kan fastsætte regler om

- 1) værgens pligt til ved værgemålets begyndelse at udarbejde en fortegnelse over aktiver og passiver og om registrering, notering og tinglysning af værgemål,